

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД, БУЛГАН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ,
ЗАХИРАМЖ**

2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр
Дугаар А/657, А/256
Булган аймаг, Булган сум

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС ТОГТООХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, 72 дугаар зүйлийн 72.1.1, 72.1.2 дахь заалт, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААН/ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1."Булган аймгийн төв Булган сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүс"-ийг 1 дүгээр, бүсэд мөрдөх журмыг 2 дугаар, бүсийн хилийн зааг, байршлыг харуулсан зургийг 3 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамжийг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлж, журмыг хэрэгжүүлэхэд нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яамны Хүрээлэн буй орчны бодлого, зохицуулалтын газар (Г.Энхмөнх)-т, журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, үр дүнг тайлагнаж ажиллахыг Булган аймгийн Байгаль орчны газар (А.Гантөмөр), Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв (Б.Нандинбат), Булган сумын Засаг дарга (Д.Бямбажаргал)-д тус тус даалгасугай.

3.Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоосон талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд зарлан мэдээлэхийг Байгаль орчны газрын дарга (А.Гантөмөр), Булган аймгийн Засаг даргын Тамгын газар (Д.Наранбаяр)-т тус тус үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү хамтарсан тушаал, захирамж гарсантай холбогдуулан "Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоох тухай" Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Булган аймгийн Засаг даргын 2018 оны А/364, А/548 дугаар хамтарсан тушаал, захирамжийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД Б.БАТБААТАР

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Булган аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/657, А/256 дугаар тушаал, захирамжийн 1 дүгээр хавсралт

БУЛГАН СУМЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС

Агаарын чанарыг сайжруулах бүс	Бүсэд хамрагдах газрын байршил, багууд	Гэр хорооллын айл өрх	Орон сууцны айл өрх	Аж ахуй нэгж
Агаарын чанарыг сайжруулах 1-р бүс	1, 2, 3, 4, 5, 6 дугаар багуудын гэр хорооллын айл өрхүүд (нүүрэн талын 1-5-р гудамжны гэр хорооллын айл өрх) болон багийн ААН-үүд	615	515	30
Агаарын чанарыг сайжруулах 2-р бүс	5 дугаар баг, 2 ба 4 дүгээр баг, шинэ хороо, зүүн түрүү, хожуу ухаарлын айл өрхүүд (6-р гудамжнаас хойших айл өрхүүд), аймгийн төвийн албан байгууллагууд хамаарна.	2809		33
Нийт өрхийн тоо		3,922		

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Булган аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/657, А/256 дугаар тушаал, захирамжийн 2 дугаар хавсралт

БУЛГАН АЙМГИЙН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮС, БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ

НЭГ.НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Энэ журмын зорилго нь Булган аймгийн төв Булган сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээг тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Энэ журмыг Булган аймгийн төв болон Булган сумын агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж, амьдарч байгаа иргэн, хуулийн этгээд дагаж мөрдөнө.

ХОЁР.ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

Булган аймгийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд ажиллаж амьдарч буй иргэн, аж ахуй нэгж байгууллага Агаарын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд зааснаас гадна дараах эрх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

2.1.Агаарын чанарыг сайжруулах 1 дүгээр бүс

2.1.1.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагууд нь агаар бохирдуулагч аливаа эх үүсвэр ашиглаж үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэхдээ Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв болон холбогдох мэргэжлийн байгууллага (Онцгой байдлын газар, Эрүүл мэндийн газар, Эрдэнэт Булганы Цахилгаан түгээх төрийн өмчит сүлжээ ХХК, Булган Мээж ТӨХК гм)-аар дүгнэлт гаргуулан Булган сумын Засаг даргаас зөвшөөрөл авна;

2.1.2.Угаарын хийн болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын чанарын бүсэд байрлах түр болон байнгын оршин суугч гэр хорооллын айл өрхүүдэд яндангаа хөөлөх, зуухаа сайжруулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах;

2.1.3.Агаарын чанарын сайжруулах бүсэд халаалтын зуух ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлдэг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд технологийн шинэчлэл хийж сайжруулах, шаталтыг бүрэн явуулах, бохирдлыг бууруулах зорилгоор (тортог баригч, шүүлтүүр, утаа сарниулагч суурилуулах, зуухны янданг боломжит хамгийн өндөр хэмжээнд хүртэл өндөрлөх гэх мэт) тоноглох;

2.1.4.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших түргэн үйлчилгээний цэг, дугуй засвар, харуулын байр, автомашины засвар, угаалгын газрууд зориулалтын бус түлш буюу хаягдал дугуй, ашигласан тос масло, хуванцар болон нийлэг уут гэх мэт хог хаягдлыг шатаахгүй байх;

2.1.5.Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хамаарах иргэн 5-аас доошгүй, аж ахуй нэгж байгууллагууд 10-

аас доошгүй мод бутыг өөрийн эзэмшил, өмчлөлийн талбайд тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах;

2.1.6.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрхүүд хашаандаа хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах;

2.1.7.Агаарын бохирдлын сөрөг нөлөөллөөс эрүүл мэндээ хамгаалах зорилгоор дотоод орчны агаарын чанараа сайжруулах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

2.1.8.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд аймаг, сумаас зохион байгуулж буй сургалт, сурталчилгаа, олон нийтийн ажилд идэвхтэй оролцох;

2.1.9.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд байрлах гэр хорооллын айл өрхүүд ариун цэврийн байгууламжийг "Нүхэн жорлон, угаад асны нүх" техникийн шаардлага MNS 5924:2015 стандартад нийцүүлэх;

2.1.10.Уурын болон усан халаалтын зуух хэрэглэдэг аж ахуйн нэгж байгууллагууд үнс баригч, шүүлтүүртэй зуух суурилуулах, үнс, нурам ачиж тээвэрлэхдээ тоосжилт дарах (чийгшүүлэх) арга хэмжээ авах;

2.1.11.Айл өрх, аж ахуйн нэгж байгууллагууд өдөр, шөнийн 2 тарифт тоолуур суурилуулах, шөнийн цагаар түүхий нүүрс түлэхээс татгалзаж, цахилгаан халаагуур болон бусад дэвшилтэд технологи бүхий бүтээгдэхүүн (гэр, байшин, барилгын дулаан алдагдлыг багасгах, сайжруулсан зуух, түлш, сэргээгдэх эрчим хүч, хийн түлш гэх мэт)-ийг хэрэглээндээ үе шаттайгаар нэвтрүүлэх;

2.1.12.Байгаль орчны газрын байцаагч болон цагдаагийн газрын эрх бүхий албан хаагч, байгаль орчны мэргэжилтнийг шаардлага тай тохиолдолд өөрийн эзэмшилд нэвтрүүлж, түүний тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэх;

2.1.13.Агаарын чанарын талаарх мэдээлэл болон агаар орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах;

2.1.14.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд 15 кв хүртэлх хүчин чадалтай зуухны тоог нэмэгдүүлэхгүй байх;

2.1.15.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй иргэн, аж ахуй нэгжүүд 15-100 квт хүртэлх хүчин чадалтай зууханд технологийн шинэчлэлт хийх /хийн болон цахилгаан/;

2.1.16.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж буй 101 квт-аас дээш хүчин чадалтай зуухны үйл ажиллагаа эрхлэгч байгууллагууд сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологи бүхий Хүхрийн давхар исэл, Азотын давхар исэл, Тоосонцор шүүх шүүлтүүрүүдийг суурилуулах;

2.1.17.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд гэр, сууц, ажлын байрны дулаан алдагдлыг багасгах зориулалттай, стандартад нийцсэн нэмэлт дулаалга хийх.

2.2.Агаарын чанарыг сайжруулах 2 дугаар бүс

2.2.1.Агаарын чанарыг сайжруулах 1 дүгээр бүсийн бохирдлын дам нөлөөлөлд өртдөг тул түүхий нүүрс түлэх, бүх төрлийн шатаах зуух ашиглахыг хориглох;

2.2.2.Зөвхөн стандартын шаардлага хангасан эрчим хүчний хэмнэлттэй халаагч төхөөрөмж ашиглуулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ;

2.2.3.Агаарын бохирдол ихтэй өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад агаарын бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэх сурталчилгааг хийх;

2.2.4.Агаарын чанарыг сайжруулах 1 ба 2-

р бүсэд Стандартын шаардлага хангаагүй цахилгаан (гар аргаар хийсэн тенг, утааны шүүлтүүргүй шатаах зуух) халаалтын хэрэгслийг ашиглахыг хориглох;

ГУРАВ.ТӨРИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЧИГ ҮҮРЭГ

3.1.Булган аймгийн Булган сумын Засаг дарга энэхүү журмын хэрэгжилтийг хариуцан зохион байгуулна.

3.2.Аймгийн Байгаль орчны газар, Булган сумын Засаг даргын Тамгын газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтийг биелүүлж ажиллана.

3.3.Багийн Засаг дарга нар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших айл өрх болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, дүн мэдээг жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвд хүргүүлнэ.

3.4.Ус цаг уур орчны шинжилгээний төв нь агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших агаар бохирдуулах эх үүсвэрийн мэдээлэл болон агаарын чанарын төлөв байдлын талаарх тайлан мэдээг Байгаль орчны газар, Булган сумын Засаг даргын Тамгын газарт хагас, бүтэн жилээр хүргүүлнэ.

3.5.Байгаль орчны газар дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3.5.1.Байгаль орчны газар Булган сумын Засаг даргын Тамгын газартай хамтран журмын хэрэгжилтийн талаар холбогдох мэдээ тайланг хагас, бүтэн жилээр гарган аймгийн Засаг даргын Тамгын газарт тайлагнана;

3.5.2."Агаарын тухай хууль тогтоомж, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр баримталж буй төрийн бодлого, шийдвэр"-ийн хүрээнд иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллана;

3.5.3.Өвлийн улиралд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эхчүүд, өндөр настнуудад агаарын бохирдлоос үүдэлтэй өвчлөлөөс эрүүл мэндээ хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, зөв дадал, хэрэглээг хэвшүүлэх сурталчилгааг Эрүүл мэндийн газар, Булган сумын Засаг даргын Тамгын газартай хамтран зохион байгуулна.

ДӨРӨВ.ХЯНАЛТ, ХАРИУЦЛАГА

4.1.Энэхүү журмын хэрэгжилтэд Булган аймгийн Байгаль орчны газар, Булган сумын Засаг даргын Тамгын газар, Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв, сум, багийн Засаг дарга нар хяналт тавина.

4.2.Энэхүү журмыг зөрчсөн иргэн, хуулийн этгээдэд Зөрчлийн тухай хууль болон Эрүүгийн хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуульд заасан болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу төрийн албан хаагчид Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага ноогдуулна.

--- оОо ---

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайд, Булган аймгийн Засаг даргын хамтарсан 2025 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/657, А/256 дугаар тушаал, захирамжийн 3 дугаар хавсралт

**БУЛГАН АЙМГИЙН БУЛГАН СУМЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСИЙН ХИЛИЙН ЗААГ, БАЙРШЛЫГ ХАРУУЛСАН
ГАЗРЫН ЗУРАГ**

